

Omgangsregels en protocol bij seksueel misbruik

De Algemene Kerkenraad heeft in enkele vergaderingen aandacht besteedt aan ongewenst gedrag en seksueel misbruik. Graag brengen we u en jou op de hoogte van afspraken en regelingen voor onze gemeente. Het eerste document betreft de afspraken hoe we met elkaar om dienen te gaan en in het tweede document wijzen we u en jou op de mogelijkheden tot het melden en/of het inschakelen van een vertrouwenspersoon in geval er sprake is van seksueel misbruik.

1. Algemene Omgangsregels

Inleiding

De laatste jaren is duidelijk gebleken dat ook binnen kerkgenootschappen ongewenst gedrag of seksueel misbruik kan plaatsvinden, met alle ingrijpende gevolgen van dien. Als de kerk een gemeenschap wil zijn waar jongeren en ouderen zich thuis voelen, dan zal de kerk voor hen veilig en betrouwbaar moeten zijn. Juist in de kerk wil je dat jong en oud zich veilig voelen en een gezond vertrouwen in God en mensen kunnen ontwikkelen.

De Algemene Kerkenraad vindt daarom afspraken over de manier van omgaan met elkaar belangrijk, omdat alle leden van onze gemeente zich veilig moeten kunnen voelen. Dit kan alleen als men elkaar in zijn/haar waarde laat en elkaar met respect behandelt. Dit betekent dat wij in onze kerkelijke gemeente alle vormen van ongelijkwaardige behandeling zoals, pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische, seksistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten, ontoelaatbaar vindt.

De Algemene Kerkenraad van onze Hervormde Gemeente te Voorthuizen vraagt al haar leden onderstaande Algemene Omgangsregels na te leven:

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de kerkelijke gemeente.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig.
4. Ik berokken de ander geen schade.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, en ik bedreig de ander niet.
10. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
11. Ik geef de ander geen seksueel getinte aandacht.
12. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
13. Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt vraag ik een ander om hulp.
14. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden.

2. Vertrouwenspersoon bij seksueel misbruik in pastorale relaties

Mogelijkheden tot het melden en/of het inschakelen van een vertrouwenspersoon in geval er sprake is van seksueel misbruik.

a. Intern Vertrouwenspersoon

De kerk zou een veilige plek moeten zijn en gelukkig ervaren veel mensen die veiligheid ook. Toch is die veiligheid niet altijd vanzelfsprekend. Ook in de kerk, binnen kerkelijke relaties, komt misbruik voor. Soms overduidelijk, soms heel subtiel.

Gelukkig is er steeds meer aandacht voor dit probleem, ook binnen de kerk en dat is de reden dat de Algemene Kerkenraad ook in onze gemeente vertrouwenspersonen aangesteld heeft.

De interne vertrouwenspersoon heeft twee taken:

-De eerste taak van de intern vertrouwenspersoon is om slachtoffers van seksueel misbruik binnen de kerk eerste opvang en begeleiding te verlenen. Daar wordt onder verstaan: het bieden van een luisterend oor, het adviseren over het wel of niet nemen van verdere stappen en het verlenen van assistentie bij de doorverwijzing naar het SMPR (zie punt 2) of Reformatorisch Meldpunt (zie punt 3). Ook wanneer je je als gemeentelid of ambtsdrager zorgen maakt om iemand anders die te maken heeft met misbruik kun je bij de vertrouwenspersoon terecht.

Van belang daarbij is om te weten dat alle meldingen vertrouwelijk worden behandeld en de vertrouwenspersoon mag met de informatie niets doen zonder jouw nadrukkelijke toestemming. -De tweede taak van de vertrouwenspersoon is een preventieve taak. Aangetoond is dat waar aandacht is voor dit onderwerp er minder misbruik voorkomt. Vandaar dat we in onze gemeente ook zullen moeten zorgen voor informatie en voorlichting aan ambtsdragers, kerkelijk werkers en de leidinggevenden van kerkelijk werk in alle verbanden. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Als een mogelijk slachtoffer liever contact heeft met iemand van buiten onze gemeente dan zijn er vertrouwenspersonen van het SMPR en het Reformatorisch Meldpunt beschikbaar (zie hieronder).

De contactgegevens van de interne vertrouwenspersonen:

Mevrouw Heintje van Olst- Haze,
Oude Molenweg 11, 8085 SW Doornspijk.
Telefoon: 0341-252420 of 06-49660122
Email: heintjevanolst@solcon.nl

Mevrouw Saskia Kuijt- Heddes,
Nachtegaalweg 20-2, 3774 PG Kootwijkerbroek
Telefoon: 06-23149968
Email: saskiaheddes@gmail.com

De heer Martin Boer,
Mozartlaan 1, 3781 HG Voorthuizen
Telefoon: 06-22917375
Email: mboerakhervomdvoorthuizen@gmail.com

b. SMPR: Meldpunt voor seksueel misbruik in pastorale en gezag relaties.

In een situatie dat een ambtsdrager of leidinggevende een broeder, zuster of kind misbruikt ontstaan vaak schuldgevoelens en willen of kunnen de slachtoffers in eigen gemeente niemand meer vertrouwen. In dat geval moet je iemand in vertrouwen kunnen nemen met een luisterend oor en die tegelijk de nodige hulp kan bieden. Voor PKN gemeentes is een centraal loket ingesteld waar ook iedereen uit onze gemeente terecht kan. Het SMPR - interkerkelijk samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties-helpt seksueel misbruik in pastorale relaties bestrijden en voorkomen. Daarvoor beschikt het SMPR over vertrouwenspersonen die via het meldpunt bereikbaar zijn. Zo'n vertrouwenspersoon is deskundig en betrouwbaar. Je kunt helemaal anoniem en veilig over deze vaak pijnlijke problemen spreken. De eerste loyaliteit van SMPR ligt bij de misbruikten - en

vanuit de loyaliteit met de misbruikten krijgt de loyaliteit met andere betrokkenen gestalte. Het SMPR is kerkelijk gericht, met kerkelijke bevoegdheden. Voor wie meer wil weten over SMPR of contact wil met een vertrouwenspersoon zijn er de volgende mogelijkheden:

De website bekijken op www.smpr.nl

Een folder meenemen uit Bethabara of Dorpskerk (zijn aangevraagd).

Meldpunt SMPR:

Lenny van den Brink- 't Hart

Telefoon: 030-3038590 email:

lennyvandenbrink@smpr.nl adres:

Postbus 8504, 3503 RM Utrecht Op

de website van SMPR, meldpunt

seksueel misbruik in de kerk, lezen

we:

SMPR is er voor professionele begeleiding in situaties van seksueel misbruik in een pastorale of gezag relatie.

- Het meldpunt is er voor de eerste opvang en biedt een luisterend oor.
- Het meldpunt geeft informatie over de mogelijkheden van aanpak.
- Het meldpunt brengt benadeelden, als zij dat willen, in contact met een vertrouwenspersoon. U kunt, indien u dat wenst, ook anoniem contact opnemen.

SMPR heeft vertrouwenspersonen en gemeentebegeleiders. Vertrouwenspersonen begeleiden en ondersteunen benadeelden. Gemeentebegeleiders ondersteunen plaatselijke kerkbesturen bij het hanteren van de situatie.

SMPR geeft tevens voorlichting aan kerken, maatschappelijke organisaties en opleidingen van kerkelijk medewerkers en predikanten. De voorlichting gaat over preventie van en beleid rondom seksueel misbruik, over risico's, signalen en gedragscodes. SMPR is een samenwerkingsverband van acht kerkgenootschappen.

De coördinator van SMPR, Lenny van den Brink, is telefonisch bereikbaar via 030-3038590, of via een formulier op de site, ook als u liever anoniem blijft. Neemt u via het formulier contact op, dan wordt u zo spoedig mogelijk terug gebeld of gemaïld.

Via het formulier kunt u ook vragen stellen over misbruik in kerkelijke relaties, en/of signalen of vermoedens delen.

c. Reformatorisch Meldpunt

Het meldpunt SMPR is bedoeld voor (seksueel) misbruik in pastorale en gezag relaties. Het werk van het Reformatorisch Meldpunt is complementair aan dit meldpunt. Naast seksueel misbruik in pastorale relaties, vindt misbruik relatief veel vaker plaats in familie- of andere vertrouwensrelaties. Dit valt buiten de opdracht van de kerkelijke meldpunten. Hiervan kan bij het SMPR ook geen melding gedaan worden. Het Reformatorisch Meldpunt richt zich op seksueel misbruik in alle relaties die kunnen voorkomen, en wil mensen die met misbruik te maken hebben een anoniem luisterend oor en advies bieden. Het doel van het Reformatorisch Meldpunt is hiermee om mensen die te maken hebben met seksueel misbruik in onze doelgroep tot steun te zijn. Helaas komt het nog steeds veel voor dat slachtoffers geen erkenning krijgen van hun omgeving voor wat zij hebben meegemaakt. Dit betekent ook dat er geen steun is voor het slachtoffer, wat zeer schadelijk is in het verwerken van het verleden. Wij willen slachtoffers deze steun wel bieden. Daarnaast willen wij ook werken aan meer kennis en openheid over seksueel misbruik in de doelgroep. Wanneer mensen meer doordrongen zijn hoeveel seksueel misbruik kapot maakt bij een slachtoffer, hopen wij ook een verandering teweeg te brengen in de houding richting slachtoffers. Wij merken dat de anonimiteit helpt om mensen de stap te laten zetten richting het Reformatorisch Meldpunt. Spreken over seksueel misbruik is voor een slachtoffer moeilijk. Redenen zijn dat het slachtoffer zich schaamt, schuldig voelt, loyaliteit voelt richting de dader, of bang is voor wat er gaat gebeuren wanneer er wordt verteld over het misbruik. Door

anoniem te kunnen praten, wordt de stap om te spreken laagdrempeliger gemaakt. Praten is belangrijk, omdat zonder praten het ook niet mogelijk is om misbruik echt te verwerken of te stoppen.

Op de website van het Reformatorisch Meldpunt:

Wil je meer weten over seksueel misbruik? Over oorzaken, gevolgen, hoe je het kan herkennen en wat je eraan kan doen? Dan ben je hier op de juiste plek. Wat is seksueel misbruik?

Seksueel misbruik is geweld dat een persoon iemand anders aandoet door seksuele of seksueel getinte handelingen. Seksueel misbruik bij kinderen is een vorm van kindermishandeling. Seksueel misbruik kan veel verschillende manieren plaatsvinden:

- Iemand maakt vervelende, seksueel getinte opmerkingen tegen jou
- Iemand maakt obscene gebaren naar jou
- Iemand betast ongewenst je geslachtskenmerken
- Iemand zoent jou terwijl je dat niet wilt
- Iemand dwingt je om zijn of haar geslachtskenmerken te betasten terwijl je dat niet wilt
- Iemand dwingt jou om hem of haar seksueel te bevredigen met je mond of met je handen terwijl je dat niet wilt
- Iemand dringt ongewenst bij jou naar binnen

Het ongewenst betasten, zoenen of gedwongen laten betasten valt onder aanranding. Officieel heet dit: Aanranding van de eerbaarheid. Het ongewenst naar binnen dringen is verkrachting. Ongeveer 40% van de meisjes en 20% van de jongens in Nederland maakt een keer seksueel geweld mee (bron). Dat is een hoog aantal. Het is niet bekend hoe vaak seksueel misbruik bij reformatorische kinderen en jongeren voorkomt. Waarschijnlijk zal dit even vaak zijn als bij de andere Nederlandse kinderen en jongeren. Ook volwassenen kunnen slachtoffer van seksueel misbruik zijn of worden. Wanneer seksueel misbruik plaatsvindt tussen familieleden, dan wordt dat incest genoemd. Hieronder valt ook misbruik door stiefouders of huisvrienden. Omdat een slachtoffer daarmee ook een vertrouwensrelatie zou mogen hebben. Daders zijn meestal bekenden van het slachtoffer. Familie, de oppas, of een huisvriend(in). Voor de omgeving is het belangrijk om daarbij stil te staan! Daders gebruiken hun macht over een slachtoffer om hem of haar te misbruiken. Machtsmisbruik hoort bij seksueel misbruik. Het komt voor dat daders zelf vroeger slachtoffer waren. Maar let op: verreweg de meeste slachtoffers worden geen dader. Stichting Chris en Voorkom!

t.a.v. Reformatorisch Meldpunt

Hoofdstraat 260

3972 LL Driebergen-Rijsenburg

Tel. 085 - 0404850 (kantoor Chris en Voorkom!)

Email: info@ikmeldhet.nl

PROTOCOL:

Voor kerkenraden, individuele ambts- en taakdragers en werknemers van de PKN die met mogelijk (seksueel) misbruik binnen pastorale of kerkelijke gezag relaties worden geconfronteerd is een brochure geschreven met als hoofdbestanddeel een protocol.

Deze brochure is uitgedeeld aan alle pastorale werkers en ambtsdragers in de beide wijkkerkenraden.

Namens de Algemene Kerkenraad,

Martin Boer, scriba